
Kvikksølveksponering fra amalgam

ARTIKKEL

BARREGÅRD L

ELLINGSEN D

ALEXANDER J

THOMASSEN Y

AASETH J

Sammendrag

Små mengder uorganisk kvikksølv avgis kontinuerlig fra amalgamfyllinger og tas opp i kroppen, og kvikksølv i urin (u-Hg) kan brukes som et mål på opptak. Konsentrasjonen hos ikke-yrkesmessig eksponerte nordmenn er om lag 2-3 $\mu\text{g/g}$ kreatinin (tilnærmet 1-2 nmol/mmol kreatinin), og største delen kommer fra tannfyllinger. Klassiske tegn på kvikksølvforgiftning observeres først ved langvarig eksponering, med u-Hg-nivå over 100 $\mu\text{g/g}$ kreatinin (56 nmol/mmol kreatinin). Diskrete effekter på nyrene eller sentralnervesystemet av uklar klinisk betydning kan påvises i gruppeundersøkelser av yrkesmessig eksponerte ved et u-Hg-nivå på rundt 20-35 $\mu\text{g/g}$ kreatinin (tilnærmet 11-20 nmol/mmol kreatinin).

Nåværende kunnskap om sammenhengen mellom eksponering og effekt taler ikke for at opptaket av kvikksølv fra tannfyllinger påvirker helsen. Studier av sammenhengen mellom mengden amalgam og ulike symptomer gir heller ikke støtte for at det har noen negativ helseeffekt.

Pasienter som oppsøker lege og som på forhånd har "diagnostisert" seg som amalgamforgiftet, skal gjennomgå adekvat medisinsk utredning, med tilstrekkelig tid til en nøyaktig anamnese og somatisk undersøkelse og eventuelle laboratorieprøver.

Publisert: 10. januar 1998. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. juni 2026.